

بیستوفیل

تاریخ یازدهم - رشته انسانی

نوتروفیل خونه رتبه برترها

قبولی های کنکور ۱۴۰۳

تک رقص نوتروفیل

رتبه ۲

محمدعلی موسی پور

دورقصی های نوتروفیل

رتبه ۲۸

محمدحسین هاشمی

رتبه ۶۸

منیره زمانی

سه رقص و چهار رقصی های نوتروفیل

رتبه ۱۱۲

امیرمحمد شریفی کلوری

رتبه ۱۳۴

امیرمحمد ملکشاهی

رتبه ۱۹۵

سید حسین نقوی

رتبه ۳۵۷

فاطمه مروت بلسی

رتبه ۴۲۸

مهدیه اسدی ارزندهئی

رتبه ۵۰۹

علیرضا شهسواری

رتبه ۵۷۵

هانیه گنجعلی

رتبه ۶۰۳

ریحانه فلاح امینی

رتبه ۶۲۷

فریما آقاپور

رتبه ۶۳۹

هلیا رضایی

رتبه ۶۶۸

فائزه حیدری دهکردی

رتبه ۶۷۴

علی اسدی

رتبه ۷۹۳

سارینا تقی زاده

رتبه ۸۰۵

لعلیا زنگنه قاسم آبادی

رتبه ۸۸۱

حلما ناصری

رتبه ۹۱۴

کیانا شیرین فر

رتبه ۹۹۵

جواد فلاحتی

رتبه ۱۰۲۰

سارا دهقان

رتبه ۱۰۳۰

مهسا پیری

رتبه ۱۰۲۴

ژینو نادری

رتبه ۱۰۴۹

محمد خرم آبادی

رتبه ۱۱۱۱

رشا نصیری مدیسه

رتبه ۱۱۲۵

سمیرا تباوار

رتبه ۱۲۰۴

پکتا سلیمانی پور

رتبه ۱۲۲۵

مهدی فیض زاده

رتبه ۱۲۲۵

سید مهدی حیات غیبی

رتبه ۱۲۶۷

مهدی آزادبخت

رتبه ۱۲۷۲

لورگس جوانی

رتبه ۱۳۰۶

مهتاب کامل

رتبه ۱۳۱۶

یسری ابوالمحمدی مله

رتبه ۱۴۰۹

غزل قبادی

رتبه ۱۴۱۶

زینب پارسا صفت

رتبه ۱۴۳۹

ریحانه جعفری خیر خواه

رتبه ۱۵۸۷

مهدی تیموری

رتبه ۱۵۹۸

محمد رضا دادپور

رتبه ۱۶۱۹

مهشید خانی

رتبه ۱۶۶۹

مائده سادات حسینی

رتبه ۱۷۲۹

علیرضا انصاری

رتبه ۱۷۲۹

علی عزیززاده

رتبه ۱۷۴۲

الهه فکری

رتبه ۱۷۷۶

علی عرب خانی

رتبه ۱۷۸۲

یاسین رئیسی زیدآبادی

جای تو اینجا است،
با نوتروفیل رتبه ات رو بساز!

مشاوره کنکور نوتروفیل

نمونه سوال تاریخ یازدهم
آمادگی شبه نهایی _ نوتروفیل

بهار ۱۴۰۴

سال یازدهم
انسانی

فهرست

فصل اول : تاریخ‌شناسی

- درس ۱ - منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی ۱
- منابع غیرنوشتاری ۱
- مراجع و منابع نوشتاری ۱
- درس ۲ - روش پژوهش در تاریخ: بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک ۱
- معیار سنجش اعتبار خیر تاریخی ۱
- انواع روش‌های تاریخ‌نگاری ۱

فصل دوم : ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر

- درس ۳ - اسلام در مکه ۱
- شبه‌جزیره عربستان در آستانه ظهور اسلام ۱
- بعثت حضرت محمد (ص) و دعوت به اسلام ۱
- درس ۴ - امت و حکومت نبوی در مدینه ۱
- مخالفت و دشمنی با امت و حکومت نوپای اسلامی ۱
- منابع مالی و شیوه گردآوری و توزیع آنها ۱
- درس ۵ - تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین ۱
- فتوحات مسلمانان و گسترش اسلام ۱
- درس ۶ - امویان بر مسند قدرت ۱
- سیاست و حکومت امویان ۱
- درس ۷ - جهان اسلام در عصر خلافت عباسی ۲
- خلافت عباسیان ۲

نظام اداری / نهضت‌های علمی و فکری مسلمانان ۲

فصل سوم: ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه

درس ۸ - اسلام در ایران: زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی ۲

فتح ایران ۲

جنبش‌های ایرانیان در دو قرن نخست هجری ۲

اسلام‌پذیری ایرانیان ۲

درس ۹ - ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی ۲

سلسله‌های ایرانی مسلمان ۲

فرهنگ و تمدن ۲

درس ۱۰ - ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی ۲

تحولات سیاسی ۲

درس ۱۱ - حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری ۲

نظام اجتماعی و حقوقی ۲

فصل چهارم: اروپا از قرون وسطا و عصر جدید

درس ۱۵ - قرون وسطا ۲

جنگ‌های صلیبی و علل و عوامل آن / پیدایش پادشاهی‌های قدرتمند ۲

کلیسا و تحولات آن ۲

درس ۱۶ - رنسانس و عصر جدید ۲

ایتالیا، زادگاه و پیشگام رنسانس ۲

دستاوردها و تحولات رنسانس و عصر جدید ۳

فصل اول : تاریخ شناسی

درس ۱ - منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی منابع غیرنوشتاری

۱ منظور از منابع غیرنوشتاری چیست؟ توضیح دهید.

مراجع و منابع نوشتاری

۲ چرا متون نظم و نثر ادبی، گونه مهمی از منابع تاریخی محسوب می شوند؟

۳ انگیزه اصلی نویسندگان تاریخ های محلی چه بوده است؟

۴ چرا سفرنامه ها از منابع مهم تاریخ نگاری محسوب می شوند؟

۵ برجسته ترین اثر تاریخ های سلسله ای را بنویسید.

۶ کدام کتاب سیاست نامه از برجسته ترین این آثار محسوب می شود؟

۷ تاریخ نویسی سلسله ای چگونه با تاریخ نویسی محلی پیوستگی یافت؟

درس ۲ - روش پژوهش در تاریخ: بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک معیار سنجش اعتبار خبر تاریخی

۸ سه مورد از معیارهای سنجش اعتبار منابع تاریخی را توضیح دهید.

۹ نقد یک خبر تاریخی که در حقیقت همان اعتبار سنجی و بررسی اصالت خبر محسوب می شود، در چند مرحله انجام می شود، آنها را بنویسید.

انواع روش های تاریخ نگاری

۱۰ روش تاریخ نگاری روایی و ترکیبی را مقایسه کنید.

فصل دوم : ظهور اسلام، حرکتی تازه

درس ۳ - اسلام در مکه شبه جزیره عربستان ظهور اسلام

۱۱ مفهوم جاهلیت را شرح دهید و سه مورد از مصادیق فرهنگ و اخلاق جاهلی اعراب در دوران پیش از اسلام را ذکر کنید.

۱۲ تأثیر عوامل جغرافیایی و اقلیمی بر وضعیت اقتصادی و مشاغل ساکنان شبه جزیره عربستان به هنگام ظهور اسلام را توضیح دهید.

بعثت حضرت محمد (ص) و دعوت به اسلام

۱۳ دلیل یاورید که چرا سران قریش در مکه با اسلام و پیامبر به دشمنی و مخالفت می پرداختند.

۱۴ اندیشه خروج از مکه چرا و چگونه به ذهن پیامبر و مسلمانان راه یافت؟ نمونه های دیگری از هجرت های مهم در تاریخ اسلام را بیان کنید.

درس ۴ - امت و حکومت نبوی در مدینه مخالفت و دشمنی با امت و حکومت نوپای اسلامی

۱۵ سه مورد از اقدامات منافقان را در مدینه علیه پیامبر و مسلمانان فهرست کنید.

منابع مالی و شیوه گردآوری و توزیع آنها

۱۶ منابع درآمد حکومت اسلامی در زمان پیامبر را نام برده و شیوه تأمین و توزیع هر یک از آنها را ذکر کنید.

درس ۵ - تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین فتوحات مسلمانان و گسترش اسلام

۱۷ مهم ترین عواملی که در پذیرش اسلام توسط مردم سرزمین های مختلف تأثیر داشت، را بنویسید.

درس ۶ - امویان بر مسند قدرت سیاست و حکومت امویان

۱۸ در دوران حکومت بنی امیه، موالی به چه کسانی می گفتند، این گروه در این دوران چه شرایطی داشتند؟

- درس ۷ - جهان اسلام در عصر خلافت عباسی خلافت عباسیان
 ۱۹ اقدام‌های مهم منصور را برای تحکیم و تثبیت خلافت عباسیان، فهرست کنید.
 نظام اداری / نهضت‌های علمی و فکری مسلمانان
 ۲۰ منظور از نهضت ترجمه در دوران عباسیان چیست؟

فصل سوم: ایران از ورود اسلام تا

- درس ۸ - اسلام در ایران: زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی فتح ایران
 ۲۱ زمینه‌های سیاسی شکست حکومت ساسانیان از اعراب مسلمان را شرح دهید.
 ۲۲ چه عواملی ضربه‌های سنگینی به اقتصاد ساسانیان وارد آورد؟
 جنبش‌های ایرانیان در دو قرن نخست هجری
 ۲۳ شعویان چه گروهی بودند؟
 اسلام‌پذیری ایرانیان
 ۲۴ عوامل مؤثر در اسلام آوردن مردم ایران را بنویسید.
 ۲۵ چرا روند اسلام‌پذیری ایرانیان در سده نخست هجری کند بود؟
 درس ۹ - ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی سلسله‌های ایرانی مسلمان
 ۲۶ حکومت‌های طاهریان و سامانیان را با سلسله‌های صفاریان و آل‌بویه از نظر نحوه به قدرت رسیدن و نوع رابطه با خلافت عباسی مقایسه کنید.
 فرهنگ و تمدن
 ۲۷ دانش پزشکی ایران باستان از چه طریقی به دوره اسلامی انتقال یافت؟
 درس ۱۰ - ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی تحولات سیاسی
 ۲۸ اقدامات محمود غزنوی که به بهانه مبارزه با مخالفان خلافت عباسی صورت می‌گرفت را بنویسید.
 درس ۱۱ - حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری نظام اجتماعی و حقوقی
 ۲۹ محاکم سه‌گانه جامعه ایران دوران اسلامی را نام برده، این محاکم بر چه اساسی قضاوت می‌کردند؟
 ۳۰ قوانین یاسای مغولی تا چه زمانی ادامه داشت و در چه اموری به کار گرفته می‌شد؟

فصل چهارم: اروپا از قرون وسطا و

- درس ۱۵ - قرون وسطا جنگ‌های صلیبی و عوامل آن / پیدایش پادشاهی‌های قدرتمند
 ۳۱ تأثیر مشکلات اقتصادی و اجتماعی سرزمین‌های اروپایی را بر بروز جنگ‌های صلیبی توضیح دهید.
 کلیسا و تحولات آن
 ۳۲ تأثیر گذارترین نهاد در قرون وسطا در اروپا چه بود؟
 درس ۱۶ - رنسانس و عصر جدید ایتالیا، زادگاه و پیشگام رنسانس
 ۳۳ مهم‌ترین زمینه‌های ظهور رنسانس را بنویسید.

۳۴ رنسانس به چه معناست و منظور از آن چیست؟

۳۵ رنسانس از چه زمانی و چگونه آغاز شد؟

۳۶ پیامد رنسانس برای اروپا چه بود؟

۳۷ بورژوا به چه کسانی گفته می‌شد؟

۳۸ به چه دلایلی ایتالیا خاستگاه نهفت رنسانس محسوب می‌شود؟ دو مورد را شرح دهید.

دستاوردها و تحولات رنسانس و عصر جدید

۳۹ دلایل نهفت پروتستان و نتایج آن را بررسی کنید.

۴۰ پیامدهای سیاسی اکتشافات جغرافیایی را تجزیه و تحلیل کنید.

پاسخنامه تشریحی

- ۱- به آثاری گفته می‌شود که به‌صورت مکتوب نیستند مانند معرکه‌ها و بناهای تاریخی، ابزار و وسایل دست‌ساخته انسان و آثار شفاهی مانند قصه‌ها و افسانه‌ها.
- ۲- زیرا اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی رایج در هر عصری کمابیش در شعر شاعران و نوشته‌های ادبی منثور نویسندگان آن عصر انعکاس می‌یابد.
- ۳- انگیزه اصلی نویسندگان این دسته از کتاب‌های تاریخی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه‌های مفاخر و ستایر محلی بوده است.
- ۴- زیرا سفرنامه‌ها حاوی اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند.
- ۵- از برجسته‌ترین این آثار می‌توان به کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان اشاره کرد.
- ۶- سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر مقتدر عصر سلجوقی، یکی از برجسته‌ترین این آثار محسوب می‌شود.
- ۷- بعدها با گسترش تاریخ نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ نویسی با تاریخ نویسی محلی پیوستگی یافت.
- ۸- ۱. مطابقت با عقل مانند یعقوبی و مقدسی که برای سنجش اخبار از معیار عقل بهره می‌بردند.
۲. مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد، مانند تطبیق یک خبر تاریخی با نسب‌نامه‌ها، سفرنامه‌ها، دیوان‌های شعر و...
۳. سنجش گزارش‌ها براساس زمان و مکان، خبر و روایتی که فاقد زمان و مکان دقیق و مشخص باشد از اصالت و اعتبار کلی برخوردار نیست.
- ۹- در دو مرحله: الف) سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده ب) سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی
- ۱۰- ۱. در تاریخ‌نگاری روایی درباره یک موضوع واحد با ذکر اسناد تأکید می‌شود اما در ترکیبی با مطالعه و مطابقت همه روایت‌ها یک گزارش واحد از آنها تنظیم می‌شود.
۲. در روایی دخل و تصرف صورت نمی‌گیرد اما در ترکیبی چنین نیست.
- ۱۱- جامعیت در عرصه‌ها مترادف با نادانی و فقدان علم نیست بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی دارد که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می‌گرفت و تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد و قبیله در آن جامعه، جایگزین عقل، منطق و بردباری شده بود.
- ۱۲- وضعیت اقتصادی شبه‌جزیره عربستان به شدت متأثر از موقعیت جغرافیایی و شرایط اقلیمی آن بود. اغلب مردم از طریق پرورش معدودی بز و شتر و راهزنی زندگی خود را تأمین می‌کردند. کشاورزی در مناطق غرب، یمن و طائف وجود داشت و تجارت در این شبه‌جزیره وضع بهتری داشت.
- ۱۳- ۱- مترکان مکه از آن بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود و از سود فراوان آن محروم شوند.
- ۲- رقابت‌های قبیله‌ای و حسادت طایفه‌ای را نیز نمی‌توان در دقتی با رسول خدا در مکه نادیده گرفت.
- ۱۴- پس از فوت حضرت خدیجه و حضرت ابوطالب، افزایش آزار و اذیت سران قریش علیه پیامبر در سال دهم بعثت، اندیشه هجرت از مکه به دهن پیامبر و مسلمانان راه یافت.
- هجرت مسلمانان به حبه به دستور پیامبر
- امام حسین (ع) نیز به تبعیت از قرآن کریم و پیامبر اسلام از مدینه اقدام به مهاجرت نمودند.
- ۱۵- ۱- تسویق یهودیان به مقاومت در مقابل محاصره آنان توسط پیامبر
- ۲- تحریک آنها علیه مهاجران
- ۳- شرکت نکردن منافقان در غزوه‌های تبوک و احد
- ۱۶- منابع درآمد حکومت اسلامی در زمان پیامبر عبارت بود از: ۱- غنایم جنگی ۲- زکات یا صدقات ۳- جزیه
- چهار پنجم غنایم میان جنگاوران تقسیم می‌شد و یک پنجم آن یعنی خمس به خدا، رسول، خویشان او، یتیمان، فقیران و در راه‌اندگان تعلق داشت.
- جزیه مالیات سرانهای بود که به مردان بالغ اهل کتاب باید می‌پرداختند و زکات مالیات مسلمانان بود.
- ۱۷- ۱- جاذبه پیام جهانی اسلام که همه مردم و انسان‌ها را بدون توجه به رنگ پوست، زبان، فرهنگ و طبقه اجتماعی‌شان مخاطب قرار داده و به آنان وعده می‌داد که با ایمان به اسلام و عمل به دستورات آن به سعادت و رستگاری در دنیا و آخرت خواهند رسید.
- ۲- اسلام همه مردم را به عمل به تریعی سهل و ساده فرا می‌خواند.
- ۱۸- در زمان حکومت بنی‌امیه، مسلمانان غیرعرب را موالی می‌گفتند، این گروه از موقعیت اجتماعی پایین‌تری نسبت به اعراب مسلمان داشتند و از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی خود محروم بودند.
- ۱۹- ۱- عموهایش را که مدعی جانشینی سلاج بودند، از همه مناصب مهمی که داشتند خلع کرد. ۲- ابن ملطع (روزیه ایرانی) دبیر حکومت عباسیان را به قتل رساند. ۳- ابومسلم را ناجوانمردانه کشت. ۴- قیام دو تن از علویان را بی‌رحمانه سرکوب کرد. ۵- بنای شهر بغداد، به عنوان پایتخت عباسیان.
- ۲۰- منظور از نهضت ترجمه، جنبش انقیاس و انتقال آثار علمی و فرهنگی تمدن‌های ایران، یونان، مصر و هند به عالم اسلامی و ترجمه آنها به زبان عربی در دوره عباسیان بود.
- ۲۱- هم‌زمان با ظهور اسلام، وضعیت سیاسی و اجتماعی ایران چندان مناسب نبود، زیرا حکومت ۴۵۰ ساله ساسانی از یک‌سو، بر اثر جنگ‌های طولانی و پرخرج با روم در غرب و نبردهای بی‌دری با اقوام بیابانگرد در مرزهای شرقی و از سوی دیگر، به‌سبب اختلافات و نزاع بزرگان و اشراف دچار فرسودگی و ضعف شده بود، به‌گونه‌ای که پس از خسرو پرویز در مدت کوتاهی بیش از ده تن بر تخت شاهی نشستند.
- ۲۲- ۱- شیوع بیماری مرگبار طاعون
- ۲- طغیان شدید رودهای دجله و فرات
- ۳- شکست بندها و سدها و خسارت فراوان به زمین‌های حاصلخیز آسورستان

۲۳- در دوران خلافت اموی، عدای از ایرانیان از طریق مقایسه زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعبیان معروف شدند. جنبش شعبی در دوره اول عباسیان نیز همچنان در عراق فعال بود.

۲۴- ۱- اسلام، دینی جهانی است. پیام برادری و برابری اسلام و سادگی مناسک و آداب اسلامی، از جمله جذابیت‌های این دین برای ایرانیان بود.
۲- ساکنان ایران، یکتاپرست و معتقد به بهشت و جهنم و قهور منجی بودند. بنابراین، درک و پذیرش جهان‌بینی توحیدی و پیام مکتب اسلام، برای آنان چندان دشوار و ناخوشایند نبود.
۳- مهاجرت گسترده اعراب مسلمان به ایران، زمینه‌ساز آشنایی تدریجی ایرانیان با اسلام و گرویدن به آن شد.

۲۵- در دوران خلافت بنی‌امیه نیز روند پذیرش اسلام در ایران کند بود. رفتار غیراسلامی برخی از حاکمان اموی، محدودیت‌ها و موانعی را بر سر راه گروش به اسلام ایجاد کرد.
۲۶- بنیان‌گذاران برخی از سلسله‌های ایرانی مانند طاهریان و سامانیان با فرمان خلیفه به حکومت رسیدند. همچنین انتقال قدرت از امیری به امیر دیگر نیز در این حکومت‌ها با فرمان تأیید خلیفه صورت می‌گرفت. در مقابل، بنیان‌گذاران بسیاری از سلسله‌ها از جمله صفاریان و آل‌بویه، بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفتند.

۲۷- دانش پزشکی ایران باستان از طریق مدرسه جندی‌شاپور به دوره اسلامی انتقال یافت و نخستین آثار مستقل پزشکی عصر اسلامی به‌دست استادان آن مدرسه نوشته شد.

۲۸- ۱- محمود غزنوی در ابتدا به ری که تحت حاکمیت آل‌بویه تبعه‌مذهب بود حمله کرد.

۲- پس از تصرف ری بسیاری از علما و مردم شهر را به بهانه اسماعیلی بودن به قتل رساند.

۳- کتابخانه مهم آنجا را به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی به آتش کشید.

۲۹- محاکم سه‌گانه عبارت بودند از:

۱- شرع

۲- نظام

۳- حسبه

که این محاکم براساس قوانین دینی و عرفی قضاوت می‌کردند.

۳۰- این قوانین پس از مسلمان شدن مغولان، از رونق افتاد، اما برخی از این سنن تا زمان تیموریان ادامه داشت و به‌خصوص در امور سیاسی و لشکری به‌کار گرفته می‌شد.

۳۱- به دنبال هجوم و مهاجرت گسترده طوایف ژرمنی به سرزمین‌های اروپای غربی و رکود و تعطیلی فعالیت‌های تجاری و کارگاهی، این سرزمین با مشکلات اقتصادی و اجتماعی متعددی همچون افزایش جمعیت و بیکاری، فقر و کمبود مواد غذایی مواجه شده بود. از این رو، پادشاهان و فتودال‌ها به منظور کلمات مشکلات اقتصادی و اجتماعی قلمرو خود، تلاش می‌کردند تا مردم را تشویق کنند که برای شرکت در جنگ‌های مذهبی راهی سرزمین‌های دوردست شوند.

۳۲- با گسترش مسیحیت و افزایش شمار مسیحیان در قلمرو امپراتوری روم، کلیساهای متعددی در سراسر آن امپراتوری سر برآوردند. در قرون وسطا هیچ نهادی به‌اندازه کلیسا تأثیرگذار نبود. تمام کسانی که در خانواده مسیحی به دنیا می‌آمدند، به این نهاد قدرتمند تعلق داشتند.

۳۳- ۱- رشد شهرنشینی و تجارت، ۲- گسترش روایت فرهنگی با جهان اسلام، ۳- ویتینه فرهنگی و تاریخی

۳۴- رنسانس به‌معنای نوزایی و تجدیدحیات است و از نظر تاریخی به دگرگونی‌های فکری و فرهنگی گفته می‌شود که به‌منظور احیای فرهنگ یونان و روم باستان، از ایتالیا آغاز شد و به تدریج به بخش‌های دیگر اروپا گسترش یافت.

۳۵- در قرن ۱۴ م، هنگامی که فرهنگ قرون وسطایی بر سراسر اروپا سیطره داشت، گروهی از نویسندگان و اندیشمندان که در شهرهای ثروتمند ایتالیا می‌زیستند، هدایت جریان فکری و فرهنگی را به دست گرفتند و تفکر و سبک جدیدی از زندگی را باب کردند. این تفکر و سبک جدید زندگی که اساس آن بر نوزایی و تجدیدحیات و فرهنگ یونان و روم باستان قرار داشت، به رنسانس معروف شد.

۳۶- ۱- رنسانس به تغییر و تحولات اساسی در جنبه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جوامع اروپایی در عصر جدید انجامید. ۲- پایه‌های تمدن نوین مغرب‌زمین را بنیان نهاد.

۳۷- با گسترش شهرها و رشد تجارت، مشاغل و حرفه‌های گوناگونی شکل گرفت و قشر جدیدی از شهرنشینان ثروتمند شامل بازرگانان، بانکداران و صاحبان صنایع سر برآوردند که به آنها بورژوا می‌گفتند.

۳۸- ۱- جنگ‌های صلیبی تأثیر فراوانی بر رشد شهرها و تجارت به‌ویژه در مناطق ساحلی اروپا گذاشت. تأثیر این جنگ‌ها بر رونق و شکوفایی شهرها در ایتالیا بیش از سایر سرزمین‌های اروپایی بود.

۲- دانشمندان اروپایی در قرون وسطا از طریق اندلس و سیسیل با دستورهای فکری و فرهنگی جهان اسلام آشنا شدند. مدارس عالی و دانشگاه‌های تازه‌تأسیس ایتالیایی در استفاده از آثار و نوشته‌های دانشمندان مسلمان پیگام بودند.

۳۹- دلایل نهفت پروتستان: ۱- دخالت کلیسا در امور سیاسی ۲- اعتراض انسان‌گرایان به شیوه تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی که تحت نظارت کلیسا در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌شد. ۳- اعتراض انسان‌گراها به کلیسا به‌جهت برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کتیستان ۴- اعتراض مصلحان دینی به کلیسا در مورد آموزه‌های کلیسا درباره انسان و خدا. در نتیجه این عوامل کتیستی به نام مارتین لوتر یا حمایت شاهزادگان آلمانی به عملکرد پاپ و کلیسا اعتراض کرده و گرایش و مذاهب پروتستان را در اروپا به وجود آوردند.

۴۰- به دلیل دستیابی اروپاییان به سرزمین‌های جدید، جمعیت زیادی از مردم بومی به‌ویژه آمریکا از بین رفتند، اما این سرزمین‌ها بر وسعت این کشورها استعماری افزود و این امر باعث تشدید رقابت و درگیری سیاسی، نظامی و اقتصادی دولت‌های اروپایی در سرزمین اصلی و مستعمرات شد.